

Prawa człowieka i uczelnie wyższe

sieć obywatelska

WATCHDOG

sieć obywatelska

WATCHDOG

Sieć Obywatelska Watchdog Polska

<https://siecobywatelska.pl/>

Od 2003 roku stoimy na straży prawa do informacji. Postrzegamy je nie tylko jako warunek dobrego państwa, ale przede wszystkim jako jedno z praw człowieka, które chroni ludzką godność, daje wolność wyrażania opinii i bezpieczeństwo przed nadużyciami władzy.

Wzmacniamy w obywatelach poczucie, że mają prawo dowiadywać się, jak funkcjonują władze oraz instytucje publiczne, a także wpływać na podejmowane przez nie decyzje i sposób gospodarowania publicznym majątkiem (m.in. pieniędzmi z podatków).

Uczymy, jak czynić to skutecznie.

W sytuacjach, gdy urzędy nie szanują praw obywateli, udzielamy pomocy prawnej.

Szymon Osowski – prawnik, prezes Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska. Od 2012 Dziennik Gazeta Prawna umieszcza Szymona w rankingu 50 najbardziej wpływowych prawników w Polsce.

Alina Czyżewska – członkini Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska. Współzałożycielka ruchu miejskiego w rodzinnym Gorzowie Wlkp. - Ludzie dla Miasta. Koordynuje Pogotowie Prawne Kultury Niepodległej. Z zawodu aktorka.

O czym będziemy mówić?

1. Prawa człowieka – skąd i po co?

Prawo i wartości.

„The best off” z Prawa o uczelniach wyższych i nauce

2. Wiedza to władza.

Prawo do informacji a uczelnie wyższe.

O co i jak można pytać?

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

10 grudnia 1948 r.

GODNOŚĆ LUDZKA

sieć obywatelska

WATCHDOG[^]

Wstęp

Zważywszy, że uznanie **przyrodzonej godności** oraz równych i niezbywalnych praw wszystkich członków wspólnoty ludzkiej **jest podstawą wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie,**

zważywszy, że jest istotne, aby prawa człowieka były chronione przez przepisy prawa, tak, aby człowiek nie musiał, doprowadzony do ostateczności, uciekać się do buntu przeciw tyranii i uciskowi,

zważywszy, że Państwa Członkowskie zobowiązały się we współpracy z narodami Zjednoczonymi **do zapewnienia powszechnego poszanowania i przestrzegania praw człowieka oraz podstawowych wolności,**

zważywszy, że jednakowe podejmowanie tych praw i wolności ma ogromne znaczenie dla pełnej realizacji tego zobowiązania,

Zgromadzenie Ogólne ogłasza uroczyście niniejszą Powszechna Deklarację Praw Człowieka jako wspólny cel dla wszystkich ludów i narodów, aby każda jednostka i każdy organ społeczeństwa, zachowując stale w pamięci niniejszą Deklarację, **dążyły poprzez nauczanie i wychowanie do coraz pełniejszego poszanowania tych praw i wolności (...).**

sieć obywatelska

WATCHDOG

Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności

Rzym, 4 listopada 1950 roku

Zważywszy na Powszechną Deklarację Praw Człowieka uchwaloną 10 grudnia 1948 roku przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych; (...)

Zważywszy, że celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności jej członków i że jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu jest **ochrona oraz rozwój praw człowieka i podstawowych wolności**;

Potwierdzając swoją **głębką wiarę w te podstawowe wolności, które są fundamentem sprawiedliwości i pokoju na świecie** i których zachowanie opiera się głównie z jednej strony na rzeczywiście demokratycznym ustroju politycznym, z drugiej na **jednolitym pojmowaniu i wspólnym poszanowaniu praw człowieka**, do których się one odwołują;

Zdecydowane jako Rządy Państw europejskich...
ustaliły, co następuje...

KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 7.

Zasada legalizmu

**Organy władzy publicznej działają
na podstawie i w granicach prawa.**

(organy władzy mogą tylko to, na co mają podstawę prawną,
np. w ustawie, i tylko w granicach wyznaczonych w tej ustawie)

PREAMBUŁA

W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny,

odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie,

my, Naród Polski (...)

zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku

świadomości potrzeby współpracy ze wszystkimi krajami dla dobra Rodziny Ludzkiej,

pomni gorzkich doświadczeń z czasów, gdy podstawowe wolności
i prawa człowieka były w naszej Ojczyźnie łamane,

**pragnąc na zawsze zagwarantować prawa obywatelskie,
a działaniu instytucji publicznych zapewnić rzetelność i sprawność,**

w poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem lub przed własnym sumieniem,

ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej (...)

Wszystkich, którzy dla dobra Trzeciej Rzeczypospolitej tę Konstytucję będą stosowali,

wzywamy, aby czynili to, **dbając o zachowanie przyrodzonej godności człowieka,**

jego prawa do wolności i obowiązku solidarności z innymi,

sieć obywatelska

WATCHDOG

Art. 30.

Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela.

Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.

Art. 31.

1. Wolność człowieka podlega ochronie prawnej.
2. **Każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych. Nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje.**
3. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane **tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie** dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób.
Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Art. 32.

1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.
2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny.

Art. 40.

Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu.

Art. 54.

Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz **pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.**

Art. 60.

Obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach.

Art. 61.

Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne (...)

Art. 63.

Każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej.

USTAWA
z dnia 20 lipca 2018 r.
Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Uznając, że dążenie do poznania prawdy i przekazywanie wiedzy z pokolenia na pokolenie jest szczególnie szlachetną działalnością człowieka, oraz dostrzegając fundamentalną rolę nauki w tworzeniu cywilizacji, określa się zasady funkcjonowania szkolnictwa wyższego oraz prowadzenia działalności naukowej w oparciu o następujące pryncypia:

- obowiązkiem władzy publicznej jest tworzenie optymalnych warunków dla wolności badań naukowych i twórczości artystycznej, wolności nauczania oraz autonomii społeczności akademickiej,
- każdy uczony ponosi odpowiedzialność za jakość i rzetelność prowadzonych badań oraz za wychowanie młodego pokolenia,
- uczelnie oraz inne instytucje badawcze realizują misję o szczególnym znaczeniu dla państwa i narodu: wnoszą kluczowy wkład w innowacyjność gospodarki, przyczyniają się do rozwoju kultury, współkształtują standardy moralne obowiązujące w życiu publicznym.

Art. 2.

Misją systemu szkolnictwa wyższego i nauki jest prowadzenie najwyższej jakości kształcenia oraz działalności naukowej, kształtowanie postaw obywatelskich, a także uczestnictwo w rozwoju społecznym oraz tworzeniu gospodarki opartej na innowacjach.

Art. 3. [Podstawy systemu szkolnictwa wyższego i nauki]

2. System szkolnictwa wyższego i nauki funkcjonuje z poszanowaniem standardów międzynarodowych, zasad etycznych i dobrych praktyk w zakresie kształcenia i działalności naukowej oraz z uwzględnieniem szczególnego znaczenia społecznej odpowiedzialności nauki.

Wspieraj nas

https://siecobywatelska.pl/wlacz-sie-5min#jednorazowe_target